

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๓

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

นายมานพ สอนศิริ

รศ.ดร. สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

นางฉลา อรุณรัตน์

ผู้ตรวจ

นางธลิมา พลอยพานิช

นางสาวสุธาทิพย์ พัทธนาวิ

นายอภิชาตฤต อินทหอม

บรรณาธิการ

นายศักดิ์ แว่ววิริยะ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

รหัสสินค้า ๑๓๑๑๐๐๓

ISBN : 978-616-203-243-1

จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย
 บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด
142 ก. แพร่งสรรพศาสตร์ เขตพระนคร กทม. 10200
www.aksorn.com Tel./Fax. **0-2622-2999** (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)
พิมพ์ที่ : บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด โทร. 0-2903-9101-6

ค้นคว้า รุ้ขยายความคิดจาก

ที่พิมพ์กำกับหัวข้อสำคัญในหนังสือเรียนหลักสูตรใหม่ ชั้น ป.๔ ขึ้นไป
ผ่าน www.aksorn.com ไปยังแหล่งความรู้ทั่วไทย-ทั่วโลก

คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ในโรงเรียนทั่วไปที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา ๒๕๔๖ และจากการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ จึงนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งมีความเหมาะสมและชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย ๕ สาระย่อย คือ

สาระที่ ๑ การอ่าน	สาระที่ ๒ การเขียน
สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด	สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย
สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม	

หนังสือเรียน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๓ เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยดำเนินการจัดทำให้สอดคล้องตามกรอบของหลักสูตรทุกประการ เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านวรรณคดีและวรรณกรรมต่าง ๆ

หนังสือเรียน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๓ เล่มนี้ มี ๕ บท แต่ละบทประกอบด้วย

๑. **เป้าหมายการเรียนรู้ประจำบท** กำหนดระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนว่าเมื่อเรียนจบในแต่ละบท ต้องบรรลุมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรข้อใดบ้าง

๒. **เนื้อหา** ครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำเสนอเหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น

๓. **กิจกรรม** มีหลากหลายรูปแบบให้นักเรียนปฏิบัติ แบ่งเป็น

- (๑) **กิจกรรมอ่าน ดู และร่วมกันตอบ** เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน และกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน

- (๒) **กิจกรรมฝึกคิดฝึกทำ** ให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้รวบยอด และประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดประจำบท

หนังสือเรียน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๓ เล่มนี้ นำเสนอการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งเป็นการศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยใช้ภาพช่วยนำเสนอเนื้อหาต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

คณะผู้จัดทำจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า **หนังสือเรียน ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ป.๓** เล่มนี้ จะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนภาษาไทย เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทุกประการ

คณะผู้จัดทำ

คำชี้แจงในการใช้สื่อ

เป้าหมายการเรียนรู้

กำหนดระดับความรู้
ความสามารถของผู้เรียน
เมื่อเรียนจบหน่วย

มาตรฐานตัวชี้วัด

ระบุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้
ในแต่ละหน่วย

กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้กระตุ้น
ความสนใจและวัดประเมินผล
ก่อนเรียน

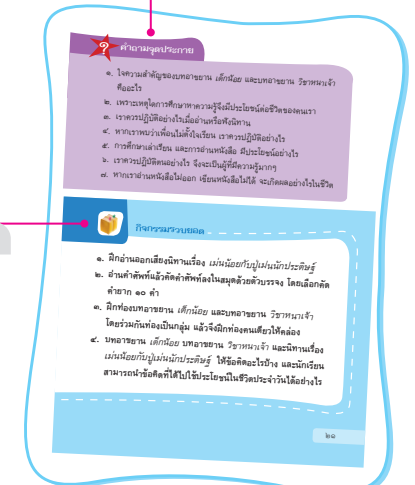
เนื้อหา

ครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางฯ '๕๑
นำเสนอโดยใช้แผนภาพ แผนภูมิ
ตาราง เหมาะสมกับการเรียนการสอน

คำถามจุดประกาย

คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน
ได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
เพื่อเชื่อมโยงกับการนำ
ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมรวบยอด

ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อแสดง
พฤติกรรมการเรียนรู้รวบยอด
และประเมินผลการเรียนรู้ตาม
มาตรฐานตัวชี้วัดประจำหน่วย

สารบัญ

บทที่ ๑ วิชาหน้าเจ้า

บทที่ ๒ นิทานของเพื่อน

บทที่ ๓ เพลงกล่อมเด็กของคุณแม่

บทที่ ๔ ขาดการสอนใจ

บทที่ ๕ โอรสน้อยพบพระบิดา

● บรรณานุกรม

๑

๒๒

๔๒

๕๕

๗๔

๑๐๖

บทที่

๑

วิชาหน้าเจ้า

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำบทที่ ๑

๑. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว (มฐ. ท ๑.๑ ป.๓/๑)
๒. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน (มฐ. ท ๑.๑ ป.๓/๒)
๓. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (มฐ. ท ๑.๑ ป.๓/๕)
๔. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (มฐ. ท ๕.๑ ป.๓/๑)
๕. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้ (มฐ. ท ๕.๑ ป.๓/๔)
๖. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมที่อ่านได้ (มฐ. ท ๕.๑ ป.๓/๓)

อ่าน แล้วร่วมกันตอบ

การศึกษาหาความรู้
และการเรียนหนังสือ
สำคัญอย่างไร

ทำให้ฉลาด
ทันคน

ทำให้มีความรู้
และนำความรู้ไปใช้
ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
ของเราได้

ทำให้มี
หน้าที่การงานที่ดี
ในอนาคต

แล้วเพื่อนๆ คิดว่า
การศึกษาหาความรู้
และการเรียนหนังสือ
สำคัญอย่างไรคะ

ท่องอาขยาน

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย
ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา
เมื่อเติบโตใหญ่เราจะได้มีวิชา
เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน
ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียนรู้
จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล
ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน
เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอย

เสียงเด็กนักเรียนชั้น ป. ๓/๑ ท่องบทอาขยานตั้งเป็น
จังหวะพร้อมเพรียงกัน ทำให้คุณครูเพียงเพ็ญยิ้มด้วยความ
พอใจที่นักเรียนต่างก็ตั้งใจเรียน

ขณะที่เพื่อนๆ กำลังท่องบทอาขยานอย่างตั้งใจนั้น
ปองพลกลับแอบอ่านหนังสือการ์ตูน ซึ่งเขาไม่เห็นว่าเป็นรูป
เพื่อนที่นั่งติดกันกำลังมองเขาอยู่

หลังจากที่นักเรียนท่องบทอาขยานจบ คุณครูเพียงเพียง
บอกให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันเพื่ออภิปรายแสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับเนื้อหาของบทอาขยาน เด็กน้อย นักเรียนชั้น
ป. ๓/๑ ทุกคนต่างแบ่งกลุ่มแล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็น
อย่างตั้งใจ ยกเว้นปองพลที่แม้จะเข้ากลุ่มแล้ว แต่ก็ยังแอบ
อ่านหนังสือการ์ตูนอยู่

ศิลาได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของกลุ่ม ๑ ออกมา
นำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มที่หน้าชั้นเรียน

เมื่อตัวแทนของกลุ่ม ๑ พุดจบ คุณครูและเพื่อนๆ ต่าง
ปรบมือให้เขา จากนั้นคุณครูเพียงเพ็ญก็เชิญตัวแทนของ
กลุ่มต่อไป คือ กลุ่มของปองพล ซึ่งเป็นกลุ่ม ๒ ออกมาพุด

ปองพลอยู่กลุ่มเดียวกับปฐพี สราวุธ และขวัญพร
ปฐพีและเพื่อนๆ ในกลุ่มต้องการปรับปรุงนิสัยของปองพล
ที่ไม่ตั้งใจเรียน พวกเขาจึงเลือกปองพลเป็นตัวแทนกลุ่ม ๒
ออกไปนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่มที่หน้าชั้นเรียน

ปองพลยืนที่หน้าชั้นเรียน เขายืนกระสับกระส่ายอยู่
ครู่หนึ่งจึงหันไปพุดกับคุณครูเพียงเพ็ญด้วยเสียงอ่อยๆ
อย่างสำนึกผิดว่า

*“คุณครูครับ ผมขอโทษครับ ผมไม่ได้ฟังเพื่อนๆ และ
ผมก็ไม่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย เพราะว่าผม
อ่านการ์ตูนอยู่ครับ”*

คุณครูเพียงเพ็ญยิ้มที่ปองพลรู้จักขอโทษเมื่อทำผิด
จากนั้นคุณครูก็ถามนักเรียนคนอื่นๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกับ
ปองพลว่า

“พวกเราจะให้ภัยปองพลไหมคะ”

*“ถ้าปองพลสำนึกผิดและจะปรับปรุงตัวใหม่ คือ ตั้งใจ
เรียน พวกเราก็จะให้โอกาสเขาละคุณครู”*

ขวัญพรพุดแทนเพื่อนๆ ในกลุ่ม

ปองพลสัญญากับคุณครูและเพื่อนๆ ว่า ต่อไปเขาจะ
ตั้งใจเรียนและแบ่งเวลาให้เหมาะสม เขากล่าวขอบคุณ
เพื่อนๆ ที่ไม่โกรธเขา จากนั้นเขาก็ตั้งใจอ่านบทอาขยาน
เด็กน้อย อย่างตั้งใจ

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย

ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา

เมื่อเติบโตใหญ่เราจะได้มีวิชา

เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน

ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน

จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล

ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน

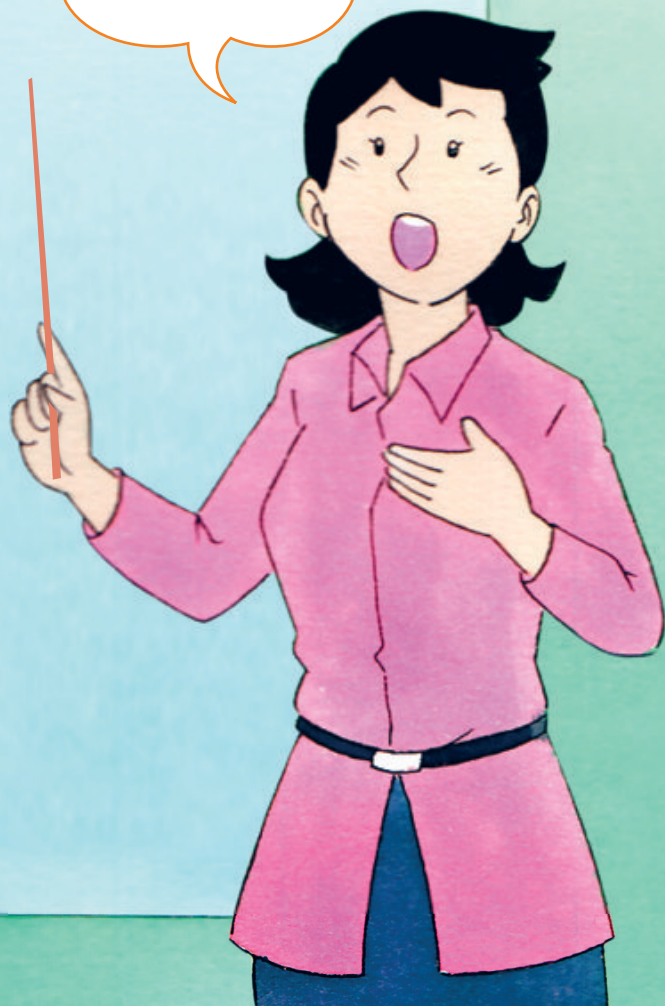
เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอย

(ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

หลังจากนั้น ปองพลและตัวแทนนักเรียนทุกกลุ่ม
ออกมาพูดแสดงความคิดเห็นจนครบ คุณครูเพียงเพ็ญพอใจ
ที่นักเรียนรู้จักคิด และพูดแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม

คุณครูเพียงเพ็ญต้องการให้นักเรียนเข้าใจเรื่องความ
สำคัญของการศึกษาเล่าเรียนให้มากขึ้น จึงสอนนักเรียน
ท่องจำบทอาขยานอีกบทหนึ่ง คือ บทอาขยาน วิชาหนาเจ้า

ท่องตามครูนะคะ
นักเรียน

วิชาหนาเจ้า

	เกิดมาเป็นคน
หนังสือเป็นต้น	วิชาหนาเจ้า
ถ้ามันไม่รู้	อดสูอายเขา
เพื่อนฝูงเยาะเย้ย	ว่าเง่าว่าโง่
	ลางคนเกิดมา
ไม่รู้วิชา	เคอะอยู่จนโต
ไปเป็นข้าเขา	เพราะเง่าเพราะโง่
บ้างเป็นคนโง่	เที่ยวขอก็กมี
	ถ้ารู้วิชา
ประเสริฐหนักหนา	ชูหน้าราศี
จะไปแห่งใด	มีคนปรานี
ยากไร้ไม่มี	สวัสดีมงคล

(ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

ลาง หมายถึง ต่าง แต่ละ บาง เช่น ลางคน

เคอะ หมายถึง มีท่าทีไม่แนบเนียน

ข้า หมายถึง บ่าวไพร่ คนรับใช้

เง่า หมายถึง โง่ มักใช้พูดกับคำว่า โง่ เป็น โง่เง่า

คนโง่ หมายถึง ผู้ที่อดอยาก ยากจน

เมื่อนักเรียนท่องบทอาขยานจบแล้ว คุณครูเพียงเพ็ญถามนักเรียนว่า บทอาขยานวิชาหนาเจ้าให้ข้อคิดอะไร

ปองพลยกมือขึ้นเพื่อจะขอตอบคำถาม เมื่อคุณครูอนุญาต ปองพลจึงตอบคุณครูว่า

บทอาขยานนี้
ให้ข้อคิดเรื่อง
ประโยชน์ของการเรียนครับ
เพราะถ้าเราไม่รู้หนังสือ
หรืออ่านหนังสือไม่ออก อนาคต
อาจไม่ประสบความสำเร็จครับ

คุณครูเพียงเพ็ญฟังปองพลตอบคำถามแล้วยิ้ม ก่อนจะอธิบายให้นักเรียนฟังว่า

“ที่ปองพลตอบมาก็ถูกต้องแล้วค่ะ เนื้อหาของบทอาขยานเด็กน้อย และบทอาขยานวิชาหนาเจ้าจะให้ข้อคิดคติสอนใจแก่เด็กๆ ในการเร่งชวนขวายศึกษาเล่าเรียน เพื่อให้มีความรู้สำหรับประกอบอาชีพเมื่อโตขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่มีไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ ได้ เพราะฉะนั้น นักเรียนทุกคนจึงควรตั้งใจเรียนให้มากๆ นะคะ”

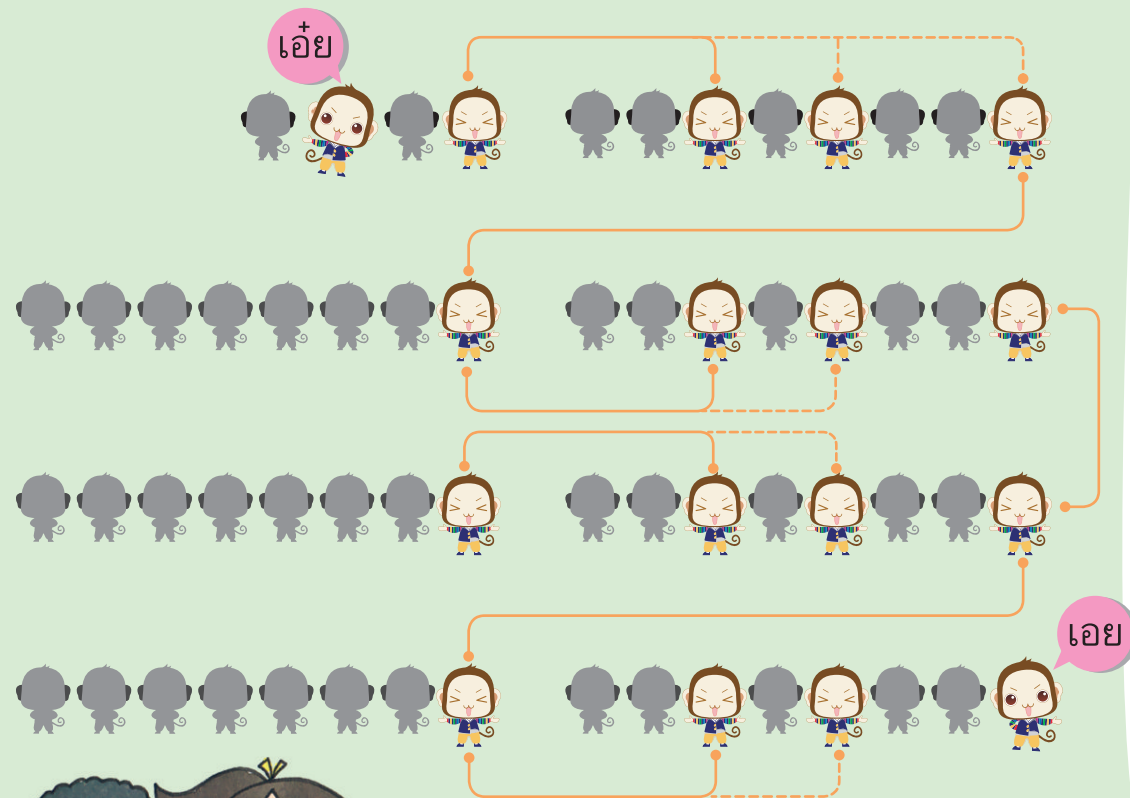
“ค่ะ คุณครู” “ครับ คุณครู” พวกนักเรียนรับคำด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้ม มีความสุขที่ได้เรียนเรื่องดีๆ มีประโยชน์

อธิบายเพิ่มเสริมความรู้

บทอาขยานเด็กน้อย เป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนดอกสร้อย
วรรคแรกจะมีแค่ ๔ คำ คำที่สองเป็นคำว่า “เอ๋ย” เช่น เด็กเอ๋ยเด็กน้อย
เป็นต้น ส่วนวรรคต่อๆ ไป มี ๗- ๘ คำ และวรรคสุดท้ายต้องลงท้ายด้วย
คำว่า “เอ๋ย” มีแผนผัง ดังนี้

อ่านเสริมเติมความรู้

สำนวนไทยเกี่ยวกับการเรียนรู้

ก ข ไม่กระดิกหู

หมายถึง ผู้ที่ไม่รู้หนังสือ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้
โบราณ ก ข หมายถึง พยัญชนะ ก-ฮ

ปัญญาประเสริฐกว่าทรัพย์

หมายถึง การมีความรู้ติดตัวไว้ ดีกว่าการมีทรัพย์สิน
เพราะความรู้สามารถช่วยให้คิดทำสิ่งต่างๆ ได้
และเราสามารถใช้ปัญญาที่เราหาทรัพย์มาได้
แต่หากเรามีทรัพย์สินแล้วไม่มีความรู้ในการ
จัดการทรัพย์สินที่มีอยู่ อาจทำให้สูญเสียทรัพย์สิน
สำนวนนี้มาจากนิทานชาดกเรื่อง มโหสถชาดก

นิทานเกี่ยวกับประโยชน์ของการเรียน

เม่นน้อยกับปู่เม่นนักประดิษฐ์

ณ หมู่บ้านสัตว์ มีเม่นนักประดิษฐ์ตัวหนึ่ง มันอาศัยอยู่กับเม่นหลานชายที่ไม่ค่อยจะเอาถ่านเท่าใดนัก วันๆ เม่นน้อยเอาแต่เล่นซุกซนและเที่ยวเตร่เท่านั้น

วันหนึ่ง ปู่เม่นต้องการศึกษาเรื่องการเล่นแร่แปรธาตุ และตั้งใจจะทดลองผสมแร่ธาตุต่างๆ เพื่อเปลี่ยนเป็นทองคำ ปู่เม่นเอาจริงเอาจังกับการทำทองมาก เขานัดประชุมกับเหล่าผู้สนใจเรื่องเล่นแร่แปรธาตุอยู่เสมอ ปู่เม่นมักสั่งให้เจ้าไขปิ้งเม่นน้อยหลานชายอยู่ด้วยเสมอ แต่เจ้าไขปิ้งก็แอบหนีเที่ยวทุกครั้ง มันไม่เคยอยู่ร่วมประชุมด้วยเลยสักครั้งเดียว

ฉันคิดว่า...
สูตรการทำทองของฉัน
จะสำเร็จในไม่ช้านี้
อีกไม่นานๆ

ขณะที่ปู่เม่นคิดค้นสูตรทำทองอย่างขะมักเขม้นอยู่นั้น เจ้าไขปิ้งหลานชายกลับไม่สนใจใฝ่รู้ในสิ่งที่ปู่ของตนทำเลยแม้แต่หน่อย

เวลาผ่านไป ปู่เม่นทุ่มเทเวลาและร่างกายเพื่อการทดลองโดยไม่ยอมหยุดพัก เขาไม่ค่อยพูดจา ข้าวปลาก็ไม่ค่อยกิน เอาแต่อ่านตำราและคิดค้นการทดลองเท่านั้น

เอ! มันบกพร่อง
ตรงไหนนะ

จนกระทั่งคืนหนึ่ง ปู่เม่น
กำลังทำการทดลองอยู่ตามลำพัง

ไชโย!
สำเร็จแล้ว

ปู่เม่นดีใจมากที่คิดทำสูตร
ทองคำได้สำเร็จ แต่ขณะเดียวกัน
เขาก็ล้มป่วยลงอย่างกะทันหัน
เพราะทำงานหนักมาเป็น
เวลานาน เมื่อเจ้าไขปิ้งมา
เห็นทองคำที่ปู่เม่นทดลอง
ผสมแร่ธาตุสำเร็จมันก็ดีใจ
มาก จึงรีบไปหา
ปู่ที่ห้องนอน แต่ก็
หายไปเสียแล้ว เพราะปู่
ได้จากมันไปแล้ว

ข่าวเรื่องปู่เม่นทำทองสำเร็จและการ
จากไปของเขาแพร่ไปอย่างรวดเร็ว บรรดา
ผู้สนใจต่างพากันเดินทางมาที่บ้านของปู่เม่น
เพื่อรับตัวเจ้าไขปิ้งไปอยู่ด้วย

ผู้สนใจเรื่องเล่นแร่แปรธาตุเหล่านั้นต่างมีข้อเสนออย่างงาม
เพื่อให้เจ้าไขปิ้งบอกสูตรการทำทองคำของปู่เม่น แต่...

ผมไม่รู้หรอกว่า
ปู่ทำทองคำ
ขึ้นมาได้อย่างไร

อ้าว!
เจ้าอยู่กับปู่เม่น
ทุกวันนะ
เจ้าน่าจะ
จำได้สิ

ผมไม่เคย
สนใจจะเรียนรู้
อะไรจากปู่เลย

คำศัพท์น่ารู้

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
กระสับกระส่าย	กระ-สับ-กระ-ส่าย	เร้าร้อนใจหนึ่งเป็นปกติไม่ได้ กระวนกระวายทวนทวน
ขวนขวาย	ขวน-ขวาย	หมั่นเสาะแสวงหาเพิ่มเติม โดยไม่ยอมอยู่หนึ่ง
ข้อเสนอ	ข้อ-สะ-เหฺนอ	เรื่องราวที่นำเสนอเพื่อ พิจารณา
เชียว	เชียว	อาการที่สายน้ำไหลแรง
ด้อย	ด้อย	ต่ำกว่าโดยคุณสมบัติ รูปสมบัติ หรือตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น
ตรากตรำ	ตราก-ตรำ	ทนทำอย่างไม่คิดถึงความ ยากลำบาก
ปรับปรุง	ปรับ-ปรุง	แก้ไขให้เรียบร้อยยิ่งขึ้น
ปราณี	ปรา-ณี	เอ็นดูด้วยความสงสาร
เปะปะ	เปะ-ปะ	ไม่ตรงเป้า ไม่ตรงทาง
พร้อมเพรียง	พร้อม-เพรียง	ครบถ้วน ร่วมใจกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
พากเพียร	พาก-เพียร	บากบั่น พยายาม มุ่งทำ ไม่ย่อท้อ

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
เยาะ	เยาะ	พูดหรือแสดงกิริยาให้เจ็บใจ เข้าใจโดยย่ำถึงความเสียเปรียบ ความด้อยกว่า หรือความ ผิดพลาด
เย้า	เย้า	หยอก สัพยอก
ราศี	รา-สี	ความสง่างาม ลักษณะดีงาม ของคน
เล่นแร่แปรธาตุ	เล่น-แร่-แปร-ทาด	ในเรื่องนี้ หมายถึง พยายาม ทำโลหะที่มีค่าต่ำ เช่น ตะกั่ว ให้กลายเป็นทองคำตาม ความเชื่อแต่โบราณ
เลี้ยงชีพ	เลี้ยง-ชีพ	เลี้ยงตัว ทำมาหากิน เพื่อให้ ชีวิตดำรงอยู่ได้
สูตร	สูตร	ส่วนประกอบที่ปรากฏขึ้นใน การปรุงยา อาหาร เครื่องดื่ม เป็นต้น
อนาคต	อะ-นา-คต	ยังมาไม่ถึง เวลาข้างหน้า
อภิปราย	อะ-พิ-ปราย	พูดชี้แจงแสดงความคิดเห็น
อาชยาน	อา-ชะ-หยาน หรือ อา-ชะ-ยาน	บทท่องจำ การเล่า การบอก การสวด เรื่อง นิทาน
เอาถ่าน	เอา-ถ่าน	ใช้การได้ เอาการเอางานดี รักดี

คำถามจุดประกาย

๑. ใจความสำคัญของบทอาชยาน เด็กน้อย และบทอาชยาน วิชาหนาเจ้า คืออะไร
๒. เพราะเหตุใดการศึกษาหาความรู้จึงมีประโยชน์ต่อชีวิตของคนเรา
๓. เราควรปฏิบัติอย่างไรเมื่ออ่านหรือฟังนิทาน
๔. หากเราพบว่าเพื่อนไม่ตั้งใจเรียน เราควรปฏิบัติอย่างไร
๕. การศึกษาเล่าเรียน และการอ่านหนังสือ มีประโยชน์อย่างไร
๖. เราควรปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะเป็นผู้ที่มีความรู้มากๆ
๗. หากเราอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ จะเกิดผลอย่างไรในชีวิต

กิจกรรมรวบยอด

๑. ฝึกอ่านออกเสียงนิทานเรื่อง *เม่นน้อยกับปู่เม่นนักประดิษฐ์*
๒. อ่านคำศัพท์แล้วคัดคำศัพท์ลงในสมุดด้วยตัวบรรจง โดยเลือกคัดคำยาก ๑๐ คำ
๓. ฝึกท่องบทอาชยาน *เด็กน้อย* และบทอาชยาน *วิชาหนาเจ้า* โดยร่วมกันท่องเป็นกลุ่ม แล้วจึงฝึกท่องคนเดียวให้คล่อง
๔. บทอาชยาน *เด็กน้อย* บทอาชยาน *วิชาหนาเจ้า* และนิทานเรื่อง *เม่นน้อยกับปู่เม่นนักประดิษฐ์* ให้ข้อคิดอะไรบ้าง และนักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร